

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja: ul. Miodowa Nr 22. Telefon Redakcji 11-44-05. Telefon Administracji 11-80-13. Telefon Ekspedycji 11-80-19. Ogłoszenia: ul. Królewska 5. Kasa czynna od godz. 8 i pół do 1 po pld., w soboty do g. 12 w pld. Konto czekowe w P. K. O. — 730.

Oddziały „Monitora Polskiego”:

BYDGOSZCZ, Gdańska 22, tel. 15-74; GDANSK, Neugarten 27, tel. 240-79; GDYNIA, Skwer Kościuszki 14, tel. 17-20; KATOWICE, 3 Maja 34, tel. 305-65 i 310-91; KRAKÓW, Rynek Główny 6, tel. 105-00 i 120-27; LWÓW, Akademicka 11, I p., tel. 200-20, 200-45; ŁÓDŹ, Piotrkowska 125, tel. 101-11 i 115-24; POZNAŃ, Aleja Marsz. Piłsudskiego 24, tel. 28-57, 28-58 i 28-49; TORUŃ, Szeroka 41, tel. 263; WILNO, Mickiewicza 15 m. 5, tel. 674 i 17-85.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 462. Uchwała Komisji Obrotu Towarowego z dnia 20 listopada 1937 r. w sprawie instrukcji o doręczaniu zaświadczeń walutowych na wywóz towarów za granicę i do W. M. Gdańska, obowiązkach eksporterów oraz kontroli wpływu i rozliczeń waluty eksportowej.

DZIAŁ URZĘDOWY.

—oO—

Zarządzenia Władz Naczelnych.

—oO—

462.

UCHWAŁA KOMISJI OBROTU TOWAROWEGO

z dnia 20 listopada 1937 r.

w sprawie instrukcji o doręczaniu zaświadczeń walutowych na wywóz towarów za granicę i do W. M. Gdańska, obowiązkach eksporterów oraz kontroli wpływu i rozliczeń waluty eksportowej.

Na podstawie art. 1 ust. 2 i art. 2 ust. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1936 r. w sprawie kontroli obrotu towarowego z zagranicą i z Wolnym Miastem Gdańskiem (Dz. Ust. R. P. Nr 36, poz. 279), rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 maja 1936 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 37, poz. 285) oraz art. 2 ust. 4 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 listopada 1936 r. o Polskim Instytucie Rozrachunkowym (Dz. Ust. R. P. Nr 84, poz. 582) Komisja Obrotu Towarowego postanawia, co następuje:

Celem wykonania przepisów § 1 i 2 rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 maja 1936 r. o kontroli wywozu towarów za granicę i do Wolnego Miasta Gdańska (Dz. Ust. R. P. Nr 37, poz. 285) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem z dnia 16 czerwca 1936 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 46, poz. 338) Komisja Obrotu Towarowego wprowadza z dniem 1 stycznia 1938 r. dołączoną do niniejszej uchwały instrukcję o doręczaniu zaświadczeń walutowych na wywóz towarów za granicę i do W. M. Gdańska, obowiązkach eksporterów, oraz kontroli wpływu i rozliczeń waluty eksportowej.

Przewodniczący Komisji:

(—) M. Sokołowski.

Zastępca Przewodniczącego Komisji:

(—) Jastrzębowski.

Członek Komisji:

(—) Cz. Bobrowski.

Członek Komisji:

(—) Adam Mantel.

Sekretarz Generalny Komisji:

(—) S. Sadowski.

INSTRUKCJA

o doręczaniu zaświadczeń walutowych na wywóz towarów za granicę i do W. M. Gdańska, obowiązkach eksporterów oraz kontroli wpływu i rozliczeń waluty eksportowej.

OBJAŚNIENIA WSTĘPNE.

W rozumieniu niniejszej instrukcji:

Cudzoziemcem jest osoba fizyczna lub prawna, mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą, nie wyłączając zagranicznych oddziałów (filii, agentur, przedstawicielstw) przedsiębiorstw i instytucji krajowych. Nie uważa się za cudzoziemców przedsiębiorstw i zakładów przemysłowych, handlowych itp., położonych na terytorium Polski, których zarządy lub właściciele mają miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą, jak również znajdujących się w Polsce oddziałów (filii, agentur, przedstawicielstw) przedsiębiorstw i instytucji zagranicznych.

Zagranicznymi środkami płatniczymi są pieniądze zagraniczne i dewizy.

Pieniędźmi zagranicznymi są monety, banknoty oraz wszelkie znaki pieniężne, opiewające na obcą walutę.

Dewizami są: weksle, чеки, asygnaty kasowe, akredytywy, polecenia wypłat i przekazy oraz wszelkie inne należności, opiewające na walutę zagraniczną i płatne zagranicą. Dokument płatny zagranicą z konta zablokowanego przez zagraniczne władze dewizowe — nie jest dewizą w rozumieniu niniejszej instrukcji.

Towarem jest każdy przedmiot ruchomy, tak nowy jak i używany, bez względu na swe przeznaczenie.

Walutą eksportową jest należność od zagranicy za sprzedane zagranicą towary; zapłata tej należności powinna być umówiona tak, aby mogła nastąpić zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Transakcją zamienną jest transakcja, w której eksporter w zamian należności za wywieziony zagranicę towar otrzymuje inny towar z zagranicy.

Transakcją wiążaną jest transakcja, w której przywóz towaru z zagranicy uzależniony jest od wywozu innego towaru na podstawie zarządzenia właściwych władz.

Przez autonomię dewizową rozumie się prawo nadane generalnie danej organizacji lub instytucji przez Komisję Dewizową na używanie dewiz na cele określone w zezwoleniu Komisji Dewizowej.

Rachunkiem walutowym „E” jest konto firmy eksportującej zagranicę towary z surowca importowanego na ten cel, otwarte w banku dewizowym na podstawie specjalnego zezwolenia Komisji Dewizowej; firma, która uzyskała takie zezwolenie, ma prawo zatrzymać na rachunku walutowym „E”, na pokrycie kosztów eksportu i należności za importowane surowce, określony procent waluty eksportowej, resztę zaś musi oddawać bankowi dewizowemu w myśl ogólnie obowiązujących przepisów.

Bankiem dewizowym jest Bank Polski, Polska Kasa Rządowa w Gdańsku oraz wszystkie banki, którym uprawnienia banków dewizowych nadał Minister Skarbu.

Świadectwem rozrachunkowym na wywóz jest dokument wydany przez upoważnioną do tego instytucję, a stwierdzający, że wywóz następuje w ramach układów rozrachunkowych.

Kompletem formularzy jest komplet obejmujący:

- zgłoszenie wywozowe (egz. I),
- zaświadczenie walutowe (egz. II),
- kopię zaświadczenia dla Urzędu Celnego (egz. III),
- kopię zgłoszenia wywozowego dla eksportera (egz. IV),
- potwierdzenie banku dewizowego (egz. V),
- rozliczenie transakcji eksportowej (egz. VI).

Instytucją — instytucja, upoważniona zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu do doręczania zaświadczeń walutowych.

A. WARUNKI DORĘCZANIA ZAŚWIADCZEŃ WALUTOWYCH.

Klauzula dewizowa w umowach eksportowych.

§ 1.

1) Zaświadczenie walutowe na wywóz towarów za granicę eksporter może otrzymać tylko wówczas, gdy należność za te towary ma być zapłacona w zagranicznych środkach płatniczych otrzymanych z zagranicy, co powinno być zastrzeżone w umowach kupna-sprzedaży i fakturach; wyjątek od tej zasady jest przewidziany w § 2.

2) Eksporterzy, zawierając transakcję eksportową z odbiorcami, u których są zadłużeni z jakichkolwiek tytułów, są obowiązani upewnić się i zastrzec, że odbiorcy ich uregulują należności efektywnie, a nie skorzystają z możliwości zaliczenia wzajemnych należności; zaliczenie należności (kompensata) może nastąpić tylko za osobnym zezwoleniem Komisji Dewizowej lub w ramach przepisu § 2 pkt e).

§ 2.

Wyjątki od klauzuli dewizowej.

W następujących przypadkach eksporter może otrzymać zaświadczenie walutowe, pomimo zgłoszenia przez niego, iż należności za wywożony towar nie otrzyma w zagranicznych środkach płatniczych:

- gdy zapłata ma nastąpić w złotych z zagranicznych rachunków wolnych;
- gdy wywóz następuje w obrocie rozrachunkowym, nie kontrolowanym przy pomocy świadectw rozrachunkowych;
- gdy eksporter przedkłada pozwolenie Komisji Dewizowej na otrzymanie należności w złotych z konta zablokowanego;
- gdy — przy wywozie do obszaru W. M. Gdańska towarów kontrolowanych na granicy polsko-gdańskiej — eksporter zaznaczy w zgłoszeniu wywozowym, że towar jest przeznaczony na konsumpcję wewnętrzną w Gdańsku; w tym przypadku eksporter jest obowiązany dopilnować, aby Izba Handlu Zagranicznego w Gdańsku w terminie do 6 miesięcy zawiadomiła P. I. R. o zużyciu tego towaru na wewnętrznym rynku gdańskim;
- gdy eksporter przedkłada zezwolenie Komisji Obrotu Towarowego na dokonanie wymiennej transakcji (towar za towar) i zobowiązuje się w zgłoszeniu wywozowym przedstawić Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu w określonym terminie kwit celny przywozowy oraz kopię pozwolenia przywozu (kopia dla banku dewizowego), celem udowodnienia dokonania importu i uczynienia odpowiedniej wzmianki na wymienionych dokumentach;
- gdy eksporter dostarcza towar na statki polskie na ich zaopatrzenie, a należność za ten towar otrzyma w złotych, co obowiązany jest udowodnić zamówieniem polskiej linii żeglugowej, lub potwierdzeniem pisemnym kapitana statku;
- gdy eksporter wysyła towar do polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych, a zapłatę otrzymuje w złotych w kraju, co obowiązany jest udowodnić zamówieniem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ambasady, Poselstwa, Konsulatu lub potwierdzeniem tych instytucji;
- gdy eksporter zgłasza wywóz za granicę za zaliczeniem kolejowym (kasa kolejowa zawiadamia P. I. R. o wypłacie złotych

z tytułu wysyłki towaru za zaliczeniem, podając w odpowiednim wykazie Nr zaświadczenia walutowego, którego wyplata dotyczyła; wywóz do obszaru W. M. Gdańska towarów kontrolowanych na granicy polsko-gdańskiej za zaliczeniem kolejowym, o ile te towary nie są przeznaczone na konsumpcję gdańską, — jest dopuszczalny tylko w tym przypadku, gdy odbiorca towaru w Gdańsku zaofiaruje równowartość zaliczenia w dewizach Polskiej Kasie Rządowej w Gdańsku;

- i) gdy eksporter zgłasza wywóz towaru za granicę za pobraniem pocztowym, zobowiązując się złożyć w P. I. R. odcinek dla odbiorcy przekazu, na którym urząd pocztowy wpisze numer zaświadczenia walutowego; ograniczenia co do wysyłki za zaliczeniem do Gdańska, zawarte w p. h), stosuje się analogicznie;
- j) gdy eksporter zgłasza wywóz towaru płatnego międzynarodowym przekazem pocztowym, zobowiązując się do przedłożenia odnośnego odcinka przekazu bankowi dewizowemu w celu uzyskania potwierdzenia na egz. V (§ 11).

§ 3.

1) Jeżeli eksporterem jest cudzoziemiec (w rozumieniu przepisów dewizowych), to zaświadczenie walutowe może otrzymać pod warunkiem, że przedstawi dolny odcinek egz. V nabytego poprzednio kompletu zaświadczenia walutowego, na którym bank dewizowy potwierdził, że eksporter:

- a) albo zaofiarował do skupu zagraniczne środki płatnicze przywiezione lub otrzymane z zagranicy, albo
- b) należność za eksport została pokryta z zagranicznego rachunku wolnego, albo
- c) otrzymał zezwolenie Komisji Dewizowej na inny sposób pokrycia należności za eksport (np. z konta zablokowanego).

2) W przypadku, gdy cudzoziemiec przywiózł ze sobą zagraniczne środki płatnicze i posiada na to „zaświadczenie o przywozie pieniędzy i walorów”, wydane przez graniczne władze celne lub skarbowe (o czym te władze umieszczają wzmiankę w paszporcie) i część tych środków zużywa na zapłacenie eksportu, wówczas bank dewizowy powinien przed potwierdzeniem skupu dewiz na egz. V umieścić na „zaświadczeniu o przywozie pieniędzy i walorów” odpowiednią wzmiankę w tym celu, aby cudzoziemiec nie mógł wywieźć z powrotem na podstawie tego „zaświadczenia” całej przywiezionej kwoty.

3) Firmy gdańskie mogą otrzymywać zaświadczenia walutowe na ogólnych warunkach ustanowionych dla firm mających siedzibę w kraju.

Wywóz do krajów, z którymi obrót podlega kontroli przy pomocy świadectw rozrachunkowych.

§ 4.

Zaświadczenie walutowe na wywóz do krajów, do których wywóz podlega kontroli przy pomocy świadectw rozrachunkowych, może być doręczone tylko w tym przypadku, gdy eksporter w zgłoszeniu wywozowym:

- a) zadeklaruje, iż należność za wywóz będzie pokryta w zagranicznych środkach płatniczych, otrzymanych z zagranicy, lub w formie wypłaty z zagranicznego rachunku wolnego, oraz
- b) zrzeknie się prawa otrzymania zapłaty w drodze rozrachunku.

Wywóz w odprawie warunkowej.

§ 5.

1) Zaświadczenie walutowe na wywóz w odprawie warunkowej może być wydane pod warunkiem, że eksporter zobowiąże się na zgłoszeniu wywozowym przywieźć wywożony towar z powrotem i przedstawić kwit celny przywozowy.

2) Przy powrotnym wywozie za granicę towarów zagranicznych uszlachetnionych w Polsce (obrotu uszlachetniającego czynny) w zaświadczeniu walutowym może być zadeklarowana, jako wartość towaru, tylko kwota dewiz, przypadająca za uszlachetnienie; w tym przypadku eksporter powinien okazać kwit odprawy warunkowej przywozowej towaru uszlachetnionego, na dowód, iż za przywieziony towar dewizy nie były przekazane za granicę. W innych przypadkach powrotnego wywozu towarów uszlachetnionych, jako wartość towaru, którą eksporter zobowiązuje się zaofiarować do skupu, należy wskazać rzeczywistą wartość uszlachetnionego (gotowego) towaru.

3) W zaświadczeniach walutowych, doręczonych na wywóz towarów naprawionych w kraju

(powrotny wywóz w obrocie reparacyjnym czynnym) jako wartość towaru powinna być wskazana należność przypadająca za naprawę.

Wysyłka za granicę pod tytułem darmym i zwrot towarów zagranicznych.

§ 6.

1) Zaświadczenie walutowe na wysyłkę pod tytułem darmym i zwrot towarów zagranicznych doręcza Polski Instytut Rozrachunkowy i jego delegaci.

2) Instytucja, w zakresie swoich uprawnień, może doręczyć zaświadczenie walutowe na przedmioty wysyłane za granicę przez firmy eksportujące jako zwroty próbki, wzory, reklamy i t. p., o ile nie ma podejrzeń co do bezpłatnego charakteru wysyłki.

Wypełnienie zgłoszeń wywozowych.

§ 7.

1) Celem otrzymania zaświadczenia walutowego, eksporter powinien zgłosić wywóz przez wypełnienie kompletu formularzy zgłoszenia wywozowego, wykonanych nakładem Komisji Obrotu Towarowego i zaopatrzonych w numer kolejny.

2) Przy wypełnianiu zgłoszenia wywozowego eksporter jest obowiązany przestrzegać w szczególności następujących przepisów:

- a) rubryki zgłoszenia wywozowego powinny być wypełnione czytelnie (o ile możliwości pismem maszynowym), stosownie do wskazań podanych w formularzu;
- b) nazwa towaru powinna być dokładnie określona w rubryce 2-iej z podaniem gatunku, tak, aby dane te pozwoliły na zorientowanie się co do ceny; jeżeli przesyłka składa się z różnych gatunków towaru, wówczas eksporter powinien dołączyć do zgłoszenia wywozowego specyfikację lub fakturę, wymieniającą dokładnie gatunki towaru, z podaniem ilości i ceny poszczególnego gatunku; w tym przypadku eksporter powinien wypisać w zgłoszeniu nazwy gatunków z dodatkiem „według specyfikacji”.

c) w rubryce 4 (Wartość według faktury) eksporter powinien podać całą wartość brutto wywożonego towaru, wymieniając wyraźnie warunki transakcji (np. loco, franko, f. o. b., c. i. f.). Za wartość brutto uważa się sumę, którą odbiorca zagraniczny powinien postawić do dyspozycji eksportera, choćby część tej sumy od razu była zużytkowana za granicą na koszty przewozu, składowego itp.; **wartość ta zatem obejmuje cenę towaru oraz koszty uboczne, jak koszty przewozu itd., poniesione przez eksportera. O ile eksporter otrzymał zaliczkę na eksport, zaliczkę tej nie należy potrącać z wartości faktury.** Wskazanie ceny jednostkowej towaru (część pierwsza rubryki 4 zgłoszenia) jest w zasadzie obowiązkowe. W wyjątkowych przypadkach, za zgodą instytucji doręczającej, cena jednostkowa może nie być wskazana w zgłoszeniu wywozowym, np. przy wywozie towarów różnych gatunków (patrz p. b);

- d) w rubryce 5 (Umówiony termin płatności) eksporter powinien podać co najmniej miesiąc, w którym zapłata ma nastąpić; w razie wysyłki towaru na skład, eksporter powinien podać, zamiast terminu umówionego, przewidywany termin zapłaty;
- e) jeżeli eksporter nie może w chwili wysyłania towaru podać wartości brutto i kraju przeznaczenia z tego powodu, że towar jest wysyłany na skład, wówczas powinien podać przewidywaną sumę brutto wpływu za eksport, a ponadto w rubryce 7 (Kraj przeznaczenia) powinien umieścić wzmiankę: „Na skład do”;
- f) eksporter, który wysyła towar do kraju rozrachunkowego, do którego wywóz nie podlega kontroli przy pomocy świadectw rozrachunkowych, a należność za towar ma otrzymać z konta clearingowego w kraju, powinien w rubryce 6 (Sposób i waluta zapłaty) podać: „W rozrachunku przez”, wymieniając instytucję rozrachunkową;
- g) w razie wysyłki zagranicę pod tytułem darmym, należy w rubryce „Wartość” podać wartość orientacyjną wywożonego przedmiotu, a w rubryce 6-iej uczynić wzmiankę: „Bez zapłaty”.

3) Eksporter (lub instytucja doręczająca) powinien umieszczać w zaświadczeniu walutowym Nr serii (instytucji) i Nr konta eksportera (nadany przez Polski Instytut Rozrachunkowy i podany eksporterowi do wiadomości przez instytucję do-

raczącą). Dane te należy wypisywać czytelnie w ten sposób, że po numerze serii następuje Nr konta, tak, aby obydwie numeracje były przez przebitkę widoczne na wszystkich sześciu egzemplarzach kompletu formularzy (patrz: Objasnienia wstępne).

4) O wszelkich zmianach danych, dotyczących treści zgłoszenia wywozowego, zasłanych po doręczeniu zaświadczenia walutowego, eksporter obowiązany jest zawiadomić Polski Instytut Rozrachunkowy lub instytucję (patrz § 14) w momencie rozliczania należności za wywieziony towar.

Doręczanie zaświadczeń walutowych.

§ 8.

1) Instytucje, upoważnione zarządzeniami Ministra Przemysłu i Handlu do doręczania zaświadczeń walutowych, są obowiązane przed doręczeniem zaświadczenia walutowego sprawdzić, czy zgłoszenie wywozowe zostało należycie wypełnione i czy treść zgłoszenia odpowiada przepisom §§ 1 — 7.

Ponadto instytucje mają obowiązek sprawdzać, czy cena, termin płatności, sposób zapłaty itp., podane w zgłoszeniu wywozowym, odpowiadają warunkom sprzedaży danego artykułu na rynku zagranicznym lub zgadzają się z umową wówczas, gdy warunki umowne odbiegają od normalnych warunków sprzedaży i czy rozbieżność między warunkami normalnymi a umownymi jest uzasadniona.

2) Przed doręczeniem zaświadczenia walutowego instytucja wymieniona w ust. 1 powinna sprawdzić drogą wylegitymowania tożsamość i miejsce zamieszkania eksportera, o ile okoliczności te nie są znane instytucji.

3) W razie wątpliwości, co do podanych w zgłoszeniu wywozowym warunków sprzedaży, instytucja wymieniona w ust. 1 może zażądać od eksportera przedstawienia umowy lub faktury oraz ewentualnie innych dokumentów, celem sprawdzenia tych warunków.

4) W razie stwierdzenia, iż zgłoszenie wywozowe nie odpowiada warunkom §§ 1—7, lub gdy eksporter odmawia udzielenia wyjaśnień, bądź okazania dokumentów, instytucja powinna odmówić doręczenia zaświadczenia walutowego; od decyzji odmownej eksporterowi służy prawo odwołania się do Komisji Obrotu Towarowego za pośrednictwem Polskiego Instytutu Rozrachunkowego.

5) Wszelkie poprawki w zgłoszeniu wywozowym powinny być uskutecznione przez przekreślenie pierwotnego tekstu i wypisanie nowego, a ponadto powinny być omówione i potwierdzone na zgłoszeniu wywozowym przez eksportera, a na zaświadczeniu walutowym przez instytucję doręczającą.

6) Po sprawdzeniu zgłoszenia wywozowego instytucja wymieniona w ust. 1 zaopatrza zaświadczenie walutowe w datę wydania, pieczęć instytucji i podpis osoby upoważnionej do podpisywania i doręcza zaświadczenie walutowe eksporterowi.

Doręczanie zaświadczeń walutowych podpisanych in blanco.

§ 9.

1) Gdy warunki eksportu tego wymagają, instytucje upoważnione do doręczania zaświadczeń walutowych mogą doręczać eksporterom, zasługującym w zupełności na zaufanie, zaświadczenia walutowe podpisane in blanco, pod warunkiem, że eksporter złoży pisemne zobowiązanie:

- a) przestrzegania przepisów niniejszej instrukcji w brzmieniu każdorazowo obowiązującym, a w szczególności przepisów §§ 1—7;
- b) przesyłania instytucji wypełnionych i podpisanych zgłoszeń wywozowych niezwłocznie po wysłaniu lub złożeniu zaświadczeń walutowych do odprawy celnej;
- c) zwrócenia nieużytych zaświadczeń walutowych niezwłocznie po upływie ich ważności, oraz na każdorazowe żądanie instytucji lub Polskiego Instytutu Rozrachunkowego.

2) Przed doręczeniem zaświadczeń walutowych podpisanych in blanco na kompletach formularzy powinny być wypisane: nazwisko lub firma oraz adres eksportera, numer konta eksportera, numer serii i data doręczenia zaświadczenia walutowego.

3) Instytucje, które doręczają zaświadczenia walutowe podpisane in blanco, powinny prowadzić osobną ewidencję zaświadczeń wydanych in blanco, w której należy notować: nazwiska eksporterów, numery zaświadczeń wydanych, datę wydania oraz numery zaświadczeń wykorzystanych i zwróconych.

4) Doręczanie cudzoziemcom (§ 3 ust. 1—3) zaświadczeń walutowych podpisanych in blanco nie jest dozwolone.

B. KONTROLA WPŁYWU WALUTY EKSPORTOWEJ.

Obowiązki eksporterów.

§ 10.

1) Eksporter obowiązany jest zaofiarować do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu, niezwłocznie po otrzymaniu, całą należność za sprzedane za granicą towary, bądź zaliczkę otrzymaną na poczet tej należności. Wszelkie potrącenia z tej należności są dozwolone tylko w ramach zezwoleń generalnych lub indywidualnych Komisji Dewizowej.

2) Celem udowodnienia zaofiarowania do skupu należności za sprzedany za granicą towar eksporter jest obowiązany:

- uzyskać potwierdzenie banku dewizowego w sposób przewidziany w § 11 niniejszej instrukcji;
- dokonać rozliczenia transakcji eksportowej i potrąceń z należności za sprzedany towar w sposób przewidziany w § 12 niniejszej instrukcji;
- na żądanie instytucji powołanych do kontroli wpływu waluty eksportowej (§ 14) okazywać wszelkie księgi i dokumenty oraz udzielać żądanych wyjaśnień.

Potwierdzanie skupu waluty eksportowej.

§ 11.

1) Potwierdzenie zaofiarowania do skupu należności lub zaliczki na poczet należności za sprzedane za granicą towary powinno być uskutecznione na egz. V kompletu formularzy zgłoszenia wywozowego.

2) Obowiązek uzyskania potwierdzenia na egz. V istnieje również wówczas:

- gdy eksporter otrzymuje należność w złotych w przypadkach przewidzianych w § 2 pkt a), b), c), i);
- gdy eksporter na podstawie generalnego lub indywidualnego zezwolenia Komisji Dewizowej otrzymane za granicą zagraniczne środki płatnicze odprowadza na specjalny rachunek walutowy (autonomia dewizowa, rachunek walutowy „E” — patrz: Objasnienia wstępne).

3) Potwierdzenie wpływu waluty eksportowej z za granicy przez bank dewizowy powinno nastąpić z reguły na tym egz. V kompletu formularzy, który posiada ten sam numer, co zaświadczenie walutowe (egz. II).

4) Jeżeli eksporter otrzymuje należność z zagranicy ratami za towar wywieziony na podstawie jednego zaświadczenia walutowego, wówczas bank potwierdza skup każdej raty na oddzielnym egz. V, na którym należy podać Nr zaświadczenia walutowego, którego wpływ dotyczy, oraz Nr serii i konta (jak w ust. 3).

5) W przypadku, gdy eksporter dostarcza do banku walutę z wywozu bez zaświadczeń walutowych, wówczas na oddzielnym egz. V powinien podać Nr rejestracyjny lub inny Nr, który pozwoli Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu utożsamiać wpływ z dokonanym wywozem (np. Nr świadectwa rozrachunkowego łamany przez nazwę kraju — przy dostarczaniu do banku dewiz za koszty przewozu do kraju rozrachunkowego).

6) Eksporter, który otrzymuje należność z zagranicy jednorazowo za wywozy dokonane na podstawie szeregu zaświadczeń walutowych, może uzyskać potwierdzenie zaofiarowania do skupu całego wpływu na jednym egz. V, zaopatrując go w Nr serii i konta (patrz ust. 3).

7) Za zgodą instytucji (§ 14) eksporter może uzyskiwać od banku dewizowego potwierdzenie wpływu waluty eksportowej za okres miesięczny (kalendarzowy). Potwierdzenia banku dewizowego wydane eksporterowi za okres miesięczny powinny wymieniać numer konta eksportera nadany przez Polski Instytut Rozrachunkowy oraz rodzaj waluty eksportowej, jak np. dewizy, złote z zagranicznych rachunków wolnych itd., według wzoru ustalonego w porozumieniu z Polskim Instytutem Rozrachunkowym. Jeżeli eksporter ma prawo uzyskać potwierdzenie okresowo o wpływie należności, które podlegają kontroli kilku instytucji, wówczas powinien żądać potwierdzenia okresowego oddzielnie dla sum odpowiadających wywozowi kontrolowanemu przez poszczególne instytucje. Banki dewizowe mogą wystawiać tylko raz potwierdzenia okresowe, obejmujące całość waluty eksportowej, która wpłynęła w danym okresie miesięcznym, nie mogą natomiast w przypadku wystawienia potwierdzenia okresowego potwierdzać wpływu na egz. V części lub całości waluty, objętej potwierdzeniem okresowym.

8) Eksporter, który nie może dostarczyć waluty w terminie wymienionym w zgłoszeniu wy-

wozowym, powinien niezwłocznie zawiadomić Polski Instytut Rozrachunkowy wzgl. instytucję (§ 14) o przyczynach zwłoki, podając przewidziane nowe terminy odprowadzenia waluty, a dowody uzasadniające zwłokę zachować dla kontroli Polskiego Instytutu Rozrachunkowego wzgl. instytucji (§ 14) lub przesłać je na żądanie.

Eksporterzy, którym Polski Instytut Rozrachunkowy wzgl. instytucja zezwoliła na rozliczenie należności eksportowych za okresy miesięczne (stosownie do przepisów § 12 ust. 3), mogą zawiadamić Polski Instytut Rozrachunkowy wzgl. instytucję o prolongacie terminu zapłaty i jej przyczynach na rozliczeniu miesięcznym. Polski Instytut Rozrachunkowy wzgl. instytucja może uznać dowody uzasadniające niemożność dostarczenia waluty za niewystarczające i utrzymać w mocy pierwotny termin zapłaty należności eksportowej. W razie stwierdzenia przez instytucję, iż eksporter, pomimo utrzymania przez instytucję pierwotnego terminu zapłaty, nie odprowadził do skupu waluty eksportowej, jest ona obowiązana zawiadomić o tym niezwłocznie Polski Instytut Rozrachunkowy.

Rozliczanie transakcji eksportowych.

§ 12.

1) Eksporterzy są obowiązani dokonać rozliczenia transakcji i potrąceń z należności za sprzedany towar według wzoru dołączonego do kompletu formularzy zgłoszenia wywozowego. Rozliczenie może obejmować należność za wywóz dokonany na podstawie bądź jednego zaświadczenia walutowego, bądź szeregu zaświadczeń, których numery powinny być w rozliczeniu wyszczególnione;

2) Rozliczenie powinno nastąpić niezwłocznie po dokonaniu obrachunku z odbiorcą zagranicznym.

3) Za zgodą Polskiego Instytutu Rozrachunkowego lub instytucji (§ 14) eksporter może rozliczać należności eksportowe za okresy miesięczne (okresy kalendarzowe), podając do 10-go każdego następnego miesiąca:

- numery zaświadczeń walutowych, objętych rozliczeniem miesięcznym,
- wysokość wpływów, które na podstawie faktury, umów itp. powinny wpłynąć w rozliczonym okresie;
- wysokość wpływów waluty eksportowej potwierdzonej przez bank dewizowy za rozliczany okres;
- potrącenia z waluty eksportowej;
- wytlumaczenie różnicy pomiędzy przewidywanymi wpływami a walutą potwierdzoną przez banki dewizowe i potrąceniami, t. j. podanie sumy, która zalega jeszcze z rozliczenia okresu u odbiorców zagranicznych (wyjaśnienia).

Formę tego rozliczenia i jego dokładną treść ustali Polski Instytut Rozrachunkowy.

4) Eksporterzy powinni ze starannością dobrego kupca przechowywać dokumenty stwierdzające potrącenia z waluty eksportowej (frachty, rozliczenia prowizyjne, rachunki za składowe, kwity ubezpieczeniowe itp.), a na żądanie powinni je przesyłać do Polskiego Instytutu Rozrachunkowego wzgl. instytucji (§ 14).

5) Rozliczenia przewidziane w niniejszym paragrafie eksporterzy są obowiązani przysyłać do Polskiego Instytutu Rozrachunkowego. W przypadku powierzenia kontroli rozliczeń waluty eksportowej instytucji doręczającej zaświadczenia walutowe (§ 14), eksporter powinien rozliczenia przysyłać do tej instytucji, jeżeli zaświadczenia walutowe, które są objęte rozliczeniem, zostały mu doręczone przez tę instytucję.

Zaliczki.

§ 13.

1) Zaliczki na eksport jeszcze nie dokonany eksporter obowiązany jest niezwłocznie po otrzymaniu zaofiarować do skupu i uzyskać potwierdzenie na egz. V bez numeru zaświadczenia walutowego. W tym przypadku eksporter powinien wypisać na tym egz. V nr serii organizacji, od której ma otrzymać zaświadczenie walutowe, numer swego konta, nadany przez Polski Instytut Rozrachunkowy i podany eksporterowi do wiadomości przez instytucję doręczającą, oraz umieścić wzmiankę: „Zaliczka na eksport nie dokonany”.

2) Jeżeli eksporter za zgodą instytucji może uzyskiwać potwierdzenie wpływu waluty eksportowej za okres miesięczny (w myśl przepisów § 11 ust. 7), wówczas skup zaliczek otrzymanych na eksport nie dokonany powinien być potwierdzony przez bank dewizowy nie na egz. V, lecz na potwierdzeniu okresowym z zaznaczeniem, że dane wpływy stanowią zaliczki na eksport nie dokonany.

3) Rozliczenie zaliczek powinno nastąpić niezwłocznie po dokonaniu eksportu i obrachunku z odbiorcą zagranicznym w myśl przepisów § 12.

INSTYTUCJE UPOWAŻNIONE DO WYKONYWANIA KONTROLI WPŁYWU I ROZLICZEŃ WALUTY EKSPORTOWEJ.

§ 14.

1) Polski Instytut Rozrachunkowy prowadzi kontrolę wpływu waluty eksportowej i rozliczeń eksporterów.

2) Polski Instytut Rozrachunkowy upoważniony jest do badania ksiąg instytucji oraz poszczególnych eksporterów, jak również dokumentów i wszelkich materiałów odnoszących się do transakcji eksportowych. Kontrolę tę Polski Instytut Rozrachunkowy wykonywać może przez delegowane przez siebie osoby.

3) Na zlecenie Komisji Obrotu Towarowego Polski Instytut Rozrachunkowy może przy wykonywaniu czynności kontrolnych korzystać z usług instytucji doręczających zaświadczenia walutowe. W takim przypadku wszelkie dowody i rozliczenia (§ 12) powinien eksporter składać na żądanie danej instytucji. Nie zwalnia to jednak eksportera od obowiązku okazania dokumentów Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu na jego żądanie.

4) Instytucja, która podjęła się wykonywania czynności z zakresu kontroli wpływu waluty eksportowej, bada, czy suma należności otrzymanej z zagranicy oraz złożone rozliczenia należności, zawierające potrącenia (np. wydatki zagraniczne, bonifikaty, manca itp.) odpowiadają warunkom sprzedaży, zwyczajom handlowym — lub wynikają z innych okoliczności faktycznych.

5) Instytucja może zastosować sankcje, wyrażające się w odmowie doręczania zaświadczeń walutowych w stosunku do eksportera, który — po uprzednim wyznaczeniu odpowiedniego terminu przez instytucję — odmawia udzielenia wyjaśnień i okazania dokumentów, koniecznych dla wykonania kontroli wpływu waluty eksportowej. Instytucja powinna natychmiast zawiadomić za pośrednictwem Polskiego Instytutu Rozrachunkowego Komisję Obrotu Towarowego o wstrzymaniu doręczania zaświadczeń walutowych. Ostateczna decyzja o odmowie doręczania zaświadczeń walutowych firmom eksportowym należy do Komisji Obrotu Towarowego.

C. OPLATY K. O. T.

§ 15.

1) Instytucje pobierają opłaty na rzecz Komisji Obrotu Towarowego w wysokości określonej w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 stycznia 1937 r. (Monitor Polski nr 21, poz. 33).

2) Z reguły pobiera się opłatę za komplet formularzy zgłoszenia wywozowego: Komplet, którego pierwsza strona ma kolor różowy, dotyczy przesyłek o wartości nie przekraczającej zł 200.— oraz przesyłek drzewa opałowego, przy których opłata wynosi zł 0.50. Komplet, którego pierwsza strona ma kolor zielony, dotyczy wszystkich innych przesyłek, przy których opłata wynosi 1 zł.

3) W sprawie kompletów formularzy instytucja winna korespondować z Polskim Instytutem Rozrachunkowym, który te druki rozsyła.

4) Instytucja otrzymując formularze z Polskiego Instytutu Rozrachunkowego powinna z góry wpłacić całą należność za te druki na rachunek Komisji Obrotu Towarowego w P. K. O. nr 260, zawiadamiając ją o tym i zaznaczając na odwrocie odcinka P. K. O., iż zapłata dotyczy kompletów formularzy zgłoszeń wywozowych.

5) O ile na podstawie zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu istnieje, po stwierdzeniu wagi dokonanego wywozu, przyczyna do pobrania wyższej kwoty niż gr 50 lub 1 zł, należy pobrać odpowiednią dopłatę.

6) Instytucja pobiera dopłaty w gotówce i wpłaca je co miesiąc na konto Komisji Obrotu Towarowego, zaznaczając jednocześnie na odwrocie odcinka P. K. O., iż wpłata dotyczy dopłat na rzecz Komisji Obrotu Towarowego.

7) Na podstawie specjalnego zezwolenia Komisji Obrotu Towarowego eksporterzy, którzy otrzymują zaświadczenia walutowe w instytucji, mogą uiszczać dopłatę bezpośrednio na konto Komisji Obrotu Towarowego w P. K. O. nr 260, zaznaczając na odwrocie blankietu P. K. O., jaki jest tytuł wpłaty, oraz wymieniając nazwę instytucji, która doręczyła zaświadczenie (o ile możliwości wymieniając także numery zaświadczeń walutowych, których wpłata dotyczy).

8) Komisja Obrotu Towarowego może umówić się z instytucją doręczającą zaświadczenia walutowe co do innego sposobu pobierania opłat za zaświadczenia walutowe, w ramach przepisów zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 22 stycznia 1937 r. w sprawie przyjmowania zgłoszeń

wywozowych oraz wydawania zaświadczeń walutowych (Monitor Polski nr 21, poz. 33).

9) W razie zwrotu uszkodzonych lub wypełnionych a nieużytych kompletów formularzy, można otrzymać wzamian nowe.

D. PRZEPISY PORZĄDKOWE.

§ 16.

Z końcem każdego miesiąca instytucja przesyła do Polskiego Instytutu Rozrachunkowego wszystkie zgłoszenia wywozowe, złożone przez eksporterów w związku z doręczeniem zaświadczeń walutowych, dołączając jednocześnie wykaz numerów tych zgłoszeń. Nie dotyczy to tych instytucji, które na podstawie upoważnienia Polskiego Instytutu Rozrachunkowego będą prowadziły całkowitą kontrolę rozliczeń waluty eksportowej (§ 14).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—oOo—

Z Kancelarii P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Szef Kancelarii Cywilnej zawiadamia, że P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjmować będzie życzenia noworoczne w dn. 1 stycznia 1938 r. na Zamku Królewskim w Warszawie.

Karty wstępu wydawać będzie Kancelaria Cywilna w dniach 29, 30 i 31 grudnia b. r. od godz. 10 — 14-ej.

—oOo—

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

P. Minister Spraw Wewnętrznych rozwiązał na terenie całego kraju Niezależną Socjalistyczną Partię Pracy, uznając za organizację nielegalną, i zakazał należenia do niej lub współdziałania z nią.

—oOo—

Z Ministerstwa W. R. i O. P.

Od pewnego czasu pojawiają się w prasie codziennej liczne komunikaty i informacje o szkolnictwie zawodowym, nie zawsze zaczerpnięte ze źródeł miarodajnych i nie odpowiadające istotnemu stanowi rzeczy. Ponieważ tego rodzaju wiadomości wprowadzają w błąd opinię publiczną, Ministerstwo podaje następujące wyjaśnienia w stosunku do niektórych komunikatów:

W pierwszych dniach grudnia r. b. prasa podawała, że przerwanie blokady w Państwowej Wyższej Szkole Budowy Maszyn im. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie zostało spowodowane zapewnieniem ze strony Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, iż sprawa nowelizacji ustawy o tytule inżyniera posuwa się normalną drogą dla ustaw. Zaden z komunikatów natomiast nie podał, że równocześnie Pan Minister W. R. i O. P. kategorycznie oświadczył słuchaczom tej szkoły, że szkoła będzie zamknięta, o ile słuchacze w wyznaczonym czasie nie opuszczą murów okupowanej przez nich szkoły.

Podobna nieścisłość w podanym komunikacie miała miejsce w odniesieniu do Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu oraz Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie. Szkoły te otrzymały ostrzeżenie Ministerstwa o grożącym im zamknięciu, o ile młodzież tych szkół w dalszym ciągu będzie przekraczała obowiązujący regulamin.

Nieściśle informowano prasę o Państwowej Szkole Przemysłowej w Krakowie co do jej stopnia organizacyjnego i programu. Szkołę tę Państwo Polskie przejęło od zaborców jako normalną szkołę zawodową średnią, gdyż oparta ona była na podbudowie 4 klas szkoły średniej ogólnokształcącej dawnego typu, a nauka w niej trwała 4 lata. Kilka lat temu Ministerstwo poczyniło kroki ku podniesieniu poziomu tej szkoły, operując dwa jej wydziały, mechaniczny i budowlany, o trzyletnim kursie nauki na podbudowie 6 klas dawnego ośmioletniego gimnazjum ogólnokształcącego. W bieżącym roku szkolnym wydziały te otrzymały program nowych liceów, który zasad-

nico nie różni się co do ilości materiału nauczania i czasu od programu nauki i podbudowy dawnych programów wydziału budowlanego i mechanicznego i ustalony został w porozumieniu ze sferami naukowymi i gospodarczymi. Nadto w bieżącym roku podniesiono stopień organizacyjny wydziału melioracyjnego do poziomu liceum oraz otwarto nowe liceum telekomunikacyjne.

Również nieściśle był komunikat ogłoszony w szeregu czasopism w dniu 17 grudnia, oznajmiający, że Państwową Wyższą Szkołę Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie oraz Państwową Wyższą Szkołę Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu Ministerstwo przekształciło na szkoły akademickie. Co do tych dwóch 3½ letnich szkół, które dotąd były oparte na 6 klasach średniej szkoły ogólnokształcącej, Ministerstwo wydało w czerwcu r. b. zarządzenie, przekształcając je na trzyletnie wyższe szkoły nieakademickie, oparte na maturze ośmioklasowego gimnazjum, a w przyszłości na świadectwie ukończenia liceum matematyczno-fizycznego. W Poznaniu nowy ustrój nie był wprowadzony w bieżącym roku szkolnym z braku dostatecznej liczby kandydatów na kurs 1-szy.

Wobec często pojawiających się notatek w prasie, porównywujących poziom szkół przemysłowych dawnego typu z poziomem w szkołach przemysłowych stopnia licealnego, wprowadzonym w życie w bieżącym roku szkolnym — należy wyjaśnić niektóre szczegóły organizacyjne tych szkół.

Szkoły przemysłowe stopnia licealnego są trzyletnie, a program ich opiera się na programie czteroletniego gimnazjum ogólnokształcącego nowego typu.

Programy szkół przemysłowych stopnia licealnego zostały opracowane w ścisłym porozumieniu ze sferami naukowymi, gospodarczymi i zakładami przemysłowymi, są one dostosowane do potrzeb naszego życia gospodarczego, a także przygotowanie do obrony kraju zostało w nich w szerokim stopniu uwzględnione.

Licea przemysłowe mają przygotować dla zakładów przemysłowych t. zw. techników — bezpośrednich pomocników inżynierów. Szkoły przemysłowe stopnia licealnego nie są tworem zupełnie nowym. Podobne szkoły, bardzo nieliczne, istniały w Polsce, jak np. państwowa szkoła lotnicza i samochodowa, miernicza, budowlana lub elektryczna. Szkoły tego typu są bardzo rozpowszechnione zagranicą. Dość wspomnieć, że w Niemczech istnieją szkoły trzyletnie oraz dwu i pół letnie t. zw. „Hoehere Technische Lehranstalten und Technikum”, które oparte są na podbudowie (die Reife fuer Obersekunda), odpowiadającej w przybliżeniu naszemu nowemu gimnazjum ogólnokształcącemu. Szkół takich w Niemczech jest przeszło 140, uczęszcza do nich kilkadziesiąt tysięcy młodzieży.

Nieuzasadnione są również obawy młodzieży, która ukończyła lub kończy czteroletnie szkoły techniczne, oparte na szkole powszechnej, że jakoby po wprowadzeniu nowych liceów przemysłowych młodzież ta straci uprawnienia, uprzednio jej przysługujące. Wobec powyższego Ministerstwo zaznacza, że uprawnienia absolwentów dawnych szkół technicznych w pracy zawodowej a także w państwowej służbie cywilnej i wojskowej nie będą uszczuplone i odpowiadać będą uprawnieniom absolwentów obecnych liceów przemysłowych.

Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmowej Komisji Budżetowej po dyskusji P. Prezes Rady Ministrów gen. F. Sławoj Składkowski wygłosił następujące przemówienie:

„Wysoka Komisjo. Wypada mi podnieść z wdzięcznością atmosferę obiektywizmu i wyrozumiałości dla Prezydium Rady Ministrów i ogólnych wytycznych Rządu, która panowała w czasie dzisiejszego posiedzenia Wysokiej Komisji, do tego stopnia, że nawet ja, okrzyknięty jako nerwowiec, nie miałem sposobności ingerować (ogólna wesołość). Przypuszczam, że jest to zasługą w dużej mierze p. kol. referenta Zakliki, który w swoim pouczającym, rzeczowym, głębokim a jednocześnie wyrozumiałym referacie potrafił przedstawić Wysokiej Komisji, że jednak w tym Prezydium żadne okropności się nie dzieją. Przyznam się, że gdy kolega Zaklika zjawił się ante portas Prezydium i przyszedł do nas, to troszkę jednak obawialiśmy się go, bo każdą sprawę brał pod światło i bardzo długo ją przeglądał. Poświęcił dużo pracy, ale mam wrażenie, żeśmy wszystko zrobili, aby mu tej pracy nie utrudniać, aby rzeczywiście mógł nabrać tego przekonania, które był łaskaw w swoim obiektywnym referacie wyrazić.

Często podnoszony jest zarzut, którego nie podniósł p. kol. Zaklika — że Prezydium właściwie pracuje za mało celem koordynacji prac innych Panów Ministrów, że ten Rząd tak się trzyma, iż codziennie powinien się przewrócić, prawda — mówi się najczęściej, że ten Rząd nie ma swego programu, że jest to Rząd bezprogramowy. No, byłoby to wielką moją zrzeczością, aby bez programu móc półtora roku ciągnąć, ale wszystko jedno. Ponieważ się to mówi tu, chciałbym Wysokiej Komisji oświadczyć mniej więcej to samo, co w zeszłym roku, że program Rządu uzgadniam nie za pomocą pism rosylnych do Ministrów, które przechodzą przez referentów, że stanowiska referentów fachowych wysłuchuję zwykle tylko jako elementu decyzji, jako jednej z danych, że jest mi obojętne, czy są oni zadowoleni czy nie ze mnie, natomiast rozmawiam bezpośrednio z Ministrami, jako tymi, którzy są odpowiedzialni za swoje prace. Za program Rządu uważam nie ten program, który się wygłasza i którego się potem najczęściej nie wykonuje, tylko owe wytyczne pracy Rządu, które są orientacyjnymi punktami dla wszystkich okrętów, z których składa się właśnie eskadra rządowa i które powinny płynąć w jednym kierunku. Tymi wytycznymi pracy Rządu są następujące: Po pierwsze jest to czynnik obrony Państwa. I tu wysiłek wszystkich Ministrów zmierza do tego, aby ten czynnik był jak najwyżej podniesiony i aby jak najlepiej prosperował. I chociaż są może rzeczy, o których wspominał kolega Dudziński, (braki są przecież wszędzie), ale to jest jeden ze słupów, na który płyną okręty eskadry rządowej. Drugim takim słupem, drugim takim programem ogólnym to są, jak koledzy dobrze wiedzą, ogólne wytyczne gospodarcze, które trzyma mocno w swoim ręku Pan Wicepremier Kwiatkowski, które dają swoje

osiągnięcia, które nie są programem pisanym tylko na papierkach, ale dały, jak koledzy wiedzą, w ciągu tego półtora roku swoje wyniki. Trzecim słupem wytycznym, do którego stosować się muszą Ministrowie, to są wytyczne polityki zagranicznej, dla której współpracować muszą wszystkie resorty i do której się przystosować muszą. A określeniem tej polityki zagranicznej, jak Wysokiej Izbie wiadomo, jest właściwe własne oblicze Polski w życiu międzynarodowym. Wreszcie czwartym takim słupem, który jest najbardziej dla polityki wewnętrznej Państwa charakterystyczny, to jest dążenie do sprawiedliwości społecznej. Pracujemy nad tym już półtora roku i co do jej wyników mógłbym przytoczyć dużo przykładów, których Wysokiej Izbie oszczędzę, bo one są znane i mogę ich nie przytaczać.

To są mniej więcej cztery takie punkty, cztery słupy wytyczne, na które kieruje się mój Rząd. Z nich wynikają wszystkie inne poczynania Rządu.

Przechodzę teraz do rzeczy poruszonych przez panów kolegów. Przede wszystkim chciałbym odpowiedzieć na pytanie, dotyczące mojego stosunku do prasy i tego, co się z prasą dzieje. Proszę Wysokiej Komisji, prasa jest w bardzo ciężkiej sytuacji i my jesteśmy w ciężkiej sytuacji, dlatego że, jak koledzy wiedzą i czują, nie przeżywamy najłatwiejszego okresu w życiu Polski w tej chwili. Tworzą się nowe organizacje społeczne i polityczne, tworzą się nowe rzeczy, które muszą powodować szereg tarć. Stąd szereg plotek, stąd szereg niedomówień i szereg rzeczy, o których albo pisać można, albo nie. Aby kolegom przedstawić, jak się na tę sprawę zapatruję, pozwolę koledzy, że odczytam mój okólnik do władz, który wydałem po pobycie u mnie panów przedstawicieli prasy, przy czym proszę pana prezesa, aby był łaskaw uznać ten okólnik za poufny.

Proszę kolegów, uważałem za stosowne te rzeczy ostro postawić, dlatego że utworzył się wąż, który nie miał końca. Prasa była rozgoryczona na urzędników, urzędnicy byli rozgoryczeni na prasę i stąd powstała sytuacja prawie bez wyjścia. Oczywiście stosuje się to do każdej prasy, nigdzie w tym tajnym okólniku nie jest napisane, że to jest tylko do prasy polskiej.

Teraz chciałbym przejść do sprawy t. zw. wyższych i niższych urzędników i ich odpowiedzialności. Już naprawdę 10 lat mija, jak mam na swym sumieniu tylu wojewodów, co może żaden minister w Polsce, a więc nie oszczędzam tych ludzi wyżej postawionych, o ile uważam, że praca ich nie jest pożyteczna dla państwa. Robię to w sposób jasny, jawny, może mało uprzejmy, ale robię to tak, jak uważam, że jest najpożyteczniejsze dla państwa. Dlatego, jeżeli podnosi się tu, że są procesy niższych funkcjonariuszów — przede wszystkim starostowie nie są niższymi funkcjonariuszami, Koledzy wiedzą, że to są wyżsi urzędnicy o samodzielnej pracy — muszę powiedzieć, że niższych funkcjonariuszów nie pociąga się do odpowiedzialności w przeciwstawieniu do wyż-